

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Foreign Trade and Economic Relations
Veterinary Office of Bosnia and Herzegovina

Broj: 03-7-27-47-52-21/14

Datum: 26.11.2015

Na osnovu člana 82. stav (1) Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 34/02) Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine donosi

UPUTSTVO
O PROVOĐENJU SLUŽBENIH KONTROLA NA FARMAMA GOVEDA ZA
PROIZVODNJU MLIJEKA I KOLOSTRUMA I OBJEKATA ZA PRERADU I OBRADU
MLIJEKA

DIO I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

Ovim Uputstvom se bliže uređuje način za provođenje službenih kontrola na:

- a) farmama goveda za proizvodnju mlijeka i kolostruma (u daljem tekstu: farme) u skladu sa odredbama člana 9. Pravilnika o organizaciji službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi („Službeni glasnik BiH br. 103/12).
- b) objektima za preradu mlijeka (u daljem tekstu: objekti) u skladu sa članom 5. Pravilnika o organizaciji službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi („Službeni glasnik BiH br. 103/12).

Član 2.
(Provođenje i učestalost službenih kontrola)

(1) Službene kontrole na farmama se obavljaju u skladu sa propisima na snazi u intervali dobivenim na osnovu analize rizika i to nakon provedenih mjera kontrole bruceloze i tuberkuloze propisanih sa godišnjom Naredbom o mjerama kontrole zaraznih i parazitarnih bolesti životinja i njihovom provođenju.

(2) Službene kontrole iz stava (1) ovog člana se mogu obavljati i u slučaju utvrđenih neusklađenosti prilikom provođenja službenih kontrola iz stava (1) ovog člana.

DIO II. SLUŽBENE KONTROLE NA FARMAMA

Član 3. (Službene kontrole na farmi)

Službene kontrole na farmama imaju za cilj pružanje potrebnih garancija i to provjerom usklađenosti sa zahtjevima utvrđenim odredbama Priloga III. Odjeljak IX. Pravilnika o higijeni hrane životinjskog porijekla („Službeni glasnik BiH“ br. 103/12 sa zadnjim izmjenama i dopunama) što uključuje službene kontrole:

- a) označavanja i kontrolu kretanja životinja;
- b) zahtjeva u pogledu zdravlja životinja za proizvodnju sirovog mlijeka;
- c) higijenskih uslova na farmama na kojima se proizvode sirovo mlijeko i kolostrum;
- d) ispunjenosti kriterija u sirovom mlijeko i kolostrumu.
- e) samokontrola koje se obavljaju na farmi;

Član 4. (Službena kontrola označavanja i kontrole kretanja životinja)

(1) Svaka farma na kojoj se drže goveda mora biti registrovana u Agenciji za označavanje životinja BiH (u daljem tekstu Agencija) i posjedovati jedinstveni identifikacioni broj a svako govedo na datoj farmi mora biti propisano označeno i upisano u bazu podataka koju vodi Agenciji, na farmi se moraju voditi evidencije o kretanju i statusu životinja na datoj farmi.

(2) Službeni veterinar provodi službene kontrole stava (1) ovog člana tako što:

- a) pribavlja **Spisak životinja na imanju** (brojno stanje životinja na farmi) upisanih u bazu podataka koji se vodi u Agenciji. Spisak životinja na imanju (brojno stanje životinja na farmi) službeni veterinar dobija na osnovu usmenog ili pismenog zahtjeva od Regionalne kancelarije za unos podataka i/ili Agencije ili direktnim pristupom bazi podataka.
- b) provjerava postojanja i ažurnosti **Registra životinja na imanju**. U ovaj registar moraju biti upisana sva goveda na imanju, kao i podaci o njihovom kretanju i statusu (uginuće, klanje, kupovina ili prodaja). Podaci u registru se moraju podudarati sa brojnim stanjem životinja na farmi i pojedinačnim identifikacionim brojevima životinja u objektu/objektima za držanje životinja na farmi. Izuzimaju se od gore navedenog jedino novorođene životinje starosti do 20 dana koje još nisu označene.
- c) izvršava **Kontrolu identiteta** i to na način da uporedi identifikacioni broj svake pojedinačne životinje na osnovu sljedećih parametara:
 1. pribavljenog spiska životinja na imanju (brojno stanje životinja na farmi) iz baze podataka Agencije;
 2. registra životinja na farmi;
 3. ušnih markica životinja u objektu/objektima za držanje životinja na farmi i
 4. pasošima životinja (obrasima D).Mora postojati potpuna usklađenost između četiri gore navedena parametra kako bi bilo dokazivo da su sve životinje na farmi u vrijeme vršenja naredenih mjera bile podvrgnute adekvatnom dijagnostičkom ispitivanju.

- d) provjerava da li je **svaka životinja označena** na vrijeme (u roku od 20 dana od rođenja) i na propisan način (da li životinja posjeduju ušne markice postavljene u oba uha). U slučaju da jedna ili više životinja ne posjeduju obje ušne markice službeni ili ovlašteni veterinar upućuje vlasnika da u roku od sedam dana zahtjeva od nadležnog veterinara da zatraži od Agencije izradu duplikata ušne markice. Zahtjev za izradu duplikata ušne markice nadležni veterinar podnosi Agenciji putem F obrasca, pri čemu jedan primjerak kopije F obrasca obavezno ostaje vlasniku kao evidencija i dokaz da je vlasnik tražio izradu duplikata ušne markice, a drugi primjerak kopije F obrasca nadležni veterinar zadržava za sebe.
- e) provjerava da li vlasnik za **svaku životinju posjeduje pasoš** (obrazac D). U slučaju da jedna ili više životinja ne posjeduju pasoš službeni ili ovlašteni veterinar upućuje vlasnika da preko nadležnog veterinara zatraži izdavanje duplikata pasoša od Agencije. Zahtjev o izdavanju duplikata pasoša nadležni veterinar upućuje Agenciji putem F obrasca, pri čemu jedan primjerak kopije F obrasca obavezno ostaje vlasniku kao evidencija i dokaz da je vlasnik tražio izradu duplikata pasoša, a drugi primjerak kopije F obrasca zadržava nadležni veterinar za sebe.
- f) provjerava da li su uredno **evidentirana sva kretanja na farmi** (prijava dolaska i odlaska životinja), provjerom podataka u registru životinja na imanju i na osnovu postojanja dokumenata koji prati životinje prilikom kretanja (C obrazac). Prilikom svake kupovine ili prodaje životinje vlasnik treba da obezbijedi da istu prati obrazac o kretanju životinja (C obrazac), uvjerenje/svjedožba o zdravstvenom stanju životinje i pasoš za životinju (obrazac D). Obrazac o kretanju životinja (C obrazac) služi vlasniku kao evidencija i dokaz da je uredno prijavljeno kretanje životinje u slučaju neslaganja sa podacima iz baze podataka Agencije. Obrazac o kretanju životinja (C obrazac) mora se podudarati sa podacima o kretanju životinja upisanih u registar životinja na imanju.

(3) Službeni veterinar za provedenu službenu kontrolu iz stava (2) ovog člana popunjava listu iz Priloga I. ovog Uputstva.

(4) U slučaju da nisu ispunjeni uslovi iz stava (2) ovog člana službeni veterinar donosi korektivne mjere i o tome obavještava nadležni organ entiteta i Ured za veterinarstvo BiH.

Član 5.

(Službena kontrola i verifikacija zahtjeva u pogledu zdravlja životinja za proizvodnju sirovog mlijeka)

(1) Službeni veterinar provodi službene kontrole tako što se mora uvjeriti da je sirovo mlijeko i kolostrum dobiveni od životinja:

- a) koje ne pokazuju simptome zaraznih bolesti koje se prenose na ljude putem mlijeka i kolostruma;
- b) koje su u dobrom opštem zdravstvenom stanju i ne pokazuju znakove bolesti koje bi mogle dovesti do kontaminacije mlijeka i kolostruma, a posebno da li pate od bilo koje upale spolnih organa s iscjetkom, enteritisa s proljevom i groznicom, ili vidljive upale vimena;

- c) kojima nisu davane neodobrene tvari ili proizvodi i nisu bile podvrgnute nezakonitom liječenju u smislu *Odluke o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla* uz provođenje provjera evidencija liječenja koje se vode na farmi;
- d) kod kojih je nakon davanja propisanih proizvoda ili tvari je ispoštovana karenca propisana za te proizvode ili tvari, uz provjera evidencija liječenja koje se vode na farmi.
- e) koje ne reaguju pozitivno na testove bruceloze ili tuberkuloze, u skladu sa Naredbom o mjerama kontrole zaraznih i parazitarnih bolesti životinja i njihovom provođenju („Službeni glasnik BiH“, broj 31/14), uz provođenje kontrole evidencija utvrđenih odredbama važećeg *Uputstva o provođenju mjera kontrole bruceloze i tuberkuloze goveda* koje donosi Ured za veterinarstvo BiH.

(2) Službeni veterinar za provedenu službenu kontrolu iz stava (1) ovog člana popunjava listu iz u Prilogu II. tabela 1. ovog Uputstva.

(3) U slučaju da nisu ispunjeni uslovi iz stava (1) ovog člana službeni veterinar donosi korektivne mjere i o tome obavještava nadležni organ entiteta i Ured za veterinarstvo BiH.

Član 6. (Službena kontrola higijenskih uslova)

(1) Službeni veterinar provodi službenu kontrolu:

- a) higijenskih uslova farme i opreme na farmi;
- b) higijenskih uslova za mužu, sakupljanje i prijevoz sirovog mlijeka;
- c) higijene osoblja na farmi.

(2) Službeni veterinar za provedenu službenu kontrolu iz stava 1. ovog člana popunjava listu provjere iz Priloga I. ovog Uputstva.

(3) U slučaju da nisu ispunjeni uslovi iz stava (1) ovog člana službeni veterinar donosi mjere o ograničenju upotrebe sirovog mlijeka i o tome obavještava nadležni organ entiteta, upravu za inspeksijske poslove i Ured za veterinarstvo BiH.

Član 7. (Službena kontrola kriterija za sirovo mlijeko i kolostrum)

(1) Službeni veterinar provodi službenu kontrolu tako što:

a) provjerava da li se na farmi **provodi ispitivanje reprezentativnog broja uzoraka** sirovog mlijeka i kolostruma, koji se prikupljaju nasumičnim uzorkovanjem i to:

- 1) Laboratorijsko ispitivanje ukupnog broja mikroorganizama u toku dvomjesečnog razdoblja i to sa najmanje dva uzorka mjesečno;
- 2) Laboratorijsko ispitivanje somatskih stanica se provodi u toku tromjesečnog razdoblja i to sa najmanje jednim uzorkom mjesečno.

b) provjerava da li **rezultati laboratorijskog ispitivanja** iz tačke a) ovog stava ispunjavaju slijedeće zahtjeve:

- 1) u pogledu ukupnog broja mikroorganizama geometrijski je jednak ili manji od 100.000;
- 2) u pogledu somatskih stanica geometrijski je jednak ili manji od 400.000.

c) provjerava da li laboratorija koja je izdala rezultate iz tačke b) ovog stava ima **ovlaštenje od strane nadležnih organa entiteta za ispitivanja**¹ su laboratorijska ispitivanja iz tačke a) stava (1) ovog člana izvršena u laboratorijama ovlaštenim i da li su **ispitivanja obavljena sa propisanim metodama**².

(4) U svrhu verifikacije provedene službene kontrole iz stava (1) ovog člana službeni veterinar vrši provjeru **izvještaja o provedenim laboratorijskim ispitivanjima** i popunjavanje liste provjere iz Priloga II tabela 2. ovog Uputstva.

(5) U slučaju da nisu ispunjeni uslovi iz stava (1) ovog člana službeni veterinar o tome obavještava nadležni organ entiteta koji je izdao odobrenje farmi, veterinarskog inspektora nadležnog za obavljanje službenih kontrola u subjektu u poslovanju sa hranom koji se snadbijeva sa mlijekom sa farme koja je predmet kontrole i Ured za veterinarstvo BiH.

Član 8.

(Službene kontrole provedenih samokontrola)

(1) Službeni veterinar provodi službenu kontrolu tako što:

- a) provjerava da li su na farmi utvrđeni postupci samokontrole u svrhu provjere prisustva **inhibitornih supstanci u sirovom mlijeku i kolostrumu** i ukoliko su ti postupci utvrđeni na farmi da li se poštuje učestalost uzorkovanja i ispitivanja.
- b) provjerava da li su na farmi utvrđeni postupci samokontrole u svrhu provjere **mikrobiološkog ispitivanja vode za napajanje** i ukoliko su ti postupci utvrđeni da li se poštuje učestalost uzorkovanja i ispitivanja.

(2) U svrhu verifikacije provedene službene kontrole provedenih samokontrola iz stava (1) ovog člana službeni veterinar vrši provjeru izvještaja o obavljenim laboratorijskim ispitivanjima, uz popunjavanje lista provjere iz Priloga I. ovog Uputstva.

(3) U slučaju da na farmi nisu utvrđeni postupci samokontrole iz stava (1) ovog člana ili se ne provode kako je postupkom samokontrole utvrđeno službeni veterinar utvrđuje mjere za uklanjanje utvrđenih neusklađenosti, i o tome obavještava nadležni organ entiteta koji je izdao odobrenje farmi,

¹Lista laboratorija ovlaštenih za navedena ispitivanja se vodi na web stranici Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine. Lista akreditiranih metoda se vodi na web stranici Instituta za akreditirane Bosne i Hercegovine.

²Ukupan broj mikroorganizama BAS/EN/ISO 4833 ili upotreba alternativne metode pod uslovom da je validirana na osnovu referentne metode u skladu sa protokolom propisanim u standardu EN/ISO 16140 ili drugim sličnim međunarodno prihvaćenim protokolima. Posebno, odnos pretvaranja između alternativne metode i referentne metode je uspostavljena prema ISO standardu 21187 **Broj somatskih stanica BAS ISO 13366-1 ili upotreba alternativne metode** pod uslovom da je validirana na osnovu referentne metode u skladu sa protokolom propisanim u standardu ISO 8196 i ukoliko se radi u skladu sa ISO standardom 13366-2 ili drugim sličnim međunarodno prihvaćenim protokolom.

veterinarskog inspektora nadležnog za obavljanje službenih kontrola u subjektu u poslovanju sa hranom koji se snadbijeva sa mlijekom sa farme koja je predmet kontrole i Ured za veterinarstvo BiH.

Član 9.

(Dokumentovanje provedene službene kontrole na farmi)

- (1) Nakon provedene službene kontrole u skladu sa odredbama ovog Uputstva službeni veterinar sačinjava zapisnik o provedenoj službenoj kontroli.
- (2) Sastavni dio zapisnika predstavljaju liste provjera iz Priloga I. i II. ovog Uputstva.

DIO III. SLUŽBENE KONTROLE U OBJEKTIMA

Član 10.

(Službena kontrola kriterija sirovina za preradu i pakovnog materijala)

- (1) Službeni veterinar u objektu:
 - a) provjerava i evidentira da li subjekta ima utvrđenu proceduru samokontrole inhibitornih supstanci u sirovom mlijeku i da li se procedura slijedi;
 - b) provjerava i evidentira da li objekat koristi sirovine i pakovnih materijal iz uvoza i ukoliko koristi u evidenciji navodi vrstu, količine i zemlje porijekla, te da li su prilikom uvoza praćeni propisanom dokumentacijom,
 - c) provjerava i evidentira upotrebu ostalih sirovina i pakovnih materijal u proizvodnji mliječnih proizvoda.
 - d) provjerava i evidentira listu farmi koje snadbjevaju objekat sirovim mlijekom kako bi se uvjerio u ispunjenost kriterija za sirovo mlijeko na navedenim farmama;
 - e) u slučaju da se za proizvodnju koristi mlijeko porijeklom iz uvoza provjerava i evidentira dokumentaciju, uključujući veterinarsko zdravstveni certifikat za uvoz, kojom se potvrđuje ispunjenost uslova;
- (2) U svrhu evidentiranja obavljene službene kontrole iz ovog člana službeni veterinar popunjava tabelu 1. i tabelu 2. liste provjera iz Priloga III. ovog Uputstva.

Član 11.

(Službene kontrole u objektu)

- (1) Osim kontrola iz člana 10. službeni veterinar mora:
 - a) provjeriti i evidentirati tehnološke postupke koje je prošlo sirovo mlijeko u toku prerade i obrade, popunjavanjem liste provjere iz Priloga III ovog Uputstva.

- b) provjeriti i evidentirati provodene samokontrole na principu analize rizika i kritičnih kontrolnih tačaka (HACCP), a u skladu sa članom 6. Pravilnika o higijeni hrane („Službeni glasnik BiH“ 4/13).
- c) provjeriti da se proizvodnja, prerada, uskladištenje, pakovanje i transport vrši u skladu sa Pravilnikom o higijeni hrane životinjskog porijekla („Službeni glasnik BiH“ broj 103/12).
- d) provjeriti da se primjenjuju procedure u skladu sa odredbama Pravilnika o mikrobiološkim kriterijima u hrani („Službeni glasnik BiH“ broj 11/13”);

Član 12.
(Verifikacija)

- (1) U svrhu verifikacije uslova iz člana 10. i 11. ovog Uputstva službeni veterinar:
 - a) provjerava dokumentaciju koja se vodi u odobrenom objektu;
 - b) obavlja fizički pregled, koji može uključivati uzorkovanje i laboratorijsko ispitivanje;
 - c) može uzeti u obzir i dokumentaciju izdatu od strane drugog službenog veterinara.
- (2) U svrhu verifikacije službene kontrole iz ovog člana službeni veterinar popunjava Tabelu 3. liste provjera iz Priloga III. ovog Uputstva.

Član 13.
(Evidentiranje provedenih službenih kontrola)

- (1) Službeni veterinar sačinjava zapisnik o provedenoj službenoj kontroli.
- (2) Liste provjera iz Priloga III ovog Uputstva predstavljaju sastavni dio zapisnika iz stava (1) ovog člana.

Član 14.
(Mjere u slučaju neusklađenosti)

- (1) U slučaju da se provođenjem službenih kontrola utvrdi neusklađenost, službeni veterinar poduzima mjere u skladu sa važećim propisima.
- (2) U slučaju objekata koji vrše izvoz, mjere iz stava (1) uključuju i obustavljanje izdavanja certifikata, ukoliko službeni veterinar utvrdi da objekat ne zadovoljava uslove koje zahtijeva zemlja izvoznica u certifikatu koji prati pošiljku prilikom izvoza.
- (3) O mjerama iz stava (2) ovog člana službeni veterinar pismenim putem obavještava nadležni organ entiteta i Ured u roku od 5 dana nakon donošenja mjere.

Član 15.
(Prilozi)

Prilozi I., II. i III. su sastavni dio ovog Uputstva.

Član 16.
(Stupanje na snagu)

- (1) Ovo Uputstvo stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na web stranici Ureda.
- (2) Stupanjem na snagu ovog Uputstva prestaje da važi Uputstvo o provođenju službenih kontrola na farmama goveda za proizvodnju mlijeka i kolostruma i objekata za preradu i obradu mlijeka broj 03-1-27-47-52-13/14 od 10.06.2015.godine.

DIREKTOR
Ljubomir Kalaba
.....
Ljubomir Kalaba, dr vet. med., spec.

PRILOG I.

LISTA PREGLEDNA IZ KONTROLE		
NADLEŽNO PUELO KOJE PROVODI SLUŽBENU KONTROLU		
NADLEŽNA OSOBA KOJA PROVODI SLUŽBENU KONTROLU		
PREGLED OBAVLJEN DANA		
PREDMET KONTROLE		
DATUM PRETHODNE POSJETE		
OPŠTI PODACI O FARMI		
1.) Naziv farme	2.) Adresa (ulica, broj)	
3.) Ime odgovornog lica za farmu	4.) Broj: Broj objekta Broj ulice	
5.) Godina izgradnje farme	6.) Ukupan broj	
7.) Godina posljednje rekonstrukcije		
9.) Podaci o zapošljavanju (tablica 9.)		
9.1.) Broj životinja po kategorijama zadržanih na farmi	a) telci	
	b) jareci i ovce	
	c) goveda	
	d) razna gova	
	e) grla u zadržanju	
10.) Podaci o zapošljavanju na farmi	10.1) Ukupan broj zaposlenih na farmi	10.2) Broj zaposlenih po poslovanju

B) ZDRAVSTVENA ZAŠTITA				
B1) Koja veterinarska organizacija na farmi obavlja poslove zdravstvene zaštite životinja – obavezne mjere				
	Da	Ne	NP	NAPOMENA
B3) Da li postoji ugovor sa veterinarskom organizacijom za obavljanje poslova zdravstvene zaštite i obavezne mjere				
B4) Na koji način se vodi evidencija o izvozu i uvozu životinja u VM područje i da li se pomenuti podatak upisuje u knjigu vođenja istog				
B5) Od evidencije o provedenim poslovima na farmi je zadržano:				
B5.1. spiskovi dijagnostičkih ispitivanja na tuberkulozu sa upisanim brojevima ubitih markica				
B5.2. spiskovi dijagnostičkih ispitivanja na tuberkulozu sa upisanim brojevima ubitih markica sa imenima vrijednostima dubljine kožnog nabora				
B5.3. spiskovi dijagnostičkih ispitivanja na antrakozu sa upisanim brojevima ubitih markica				
B5.4. spiskovi o izvozu ispitivanja na izdvajanje oboljelih sa upisanim brojevima ubitih markica – ispitivanja				
B5.4.1. da li se vodi evidencija o izvozu životinja i kakav je način vođenja iste (knjiga životinja i agriuča)				
B5.4.2. da li postoji mjesto za izdvajanje oboljelih životinja gdje se sprovođi liječenje				
B5.5. način postupanja sa mlijekom životinja koje su ispitane i neškodljivog uklanjanja istog				
B5.6. da li ima slučajeva polisača na farmi i uganak				

	B5.6.1. Da li se o istom vodi propisana evidencija (knjiga ugovora)			
C) OZNAČAVANJE I KONTROLA KRETANJA ŽIVOTINJA	Da	Ne	NP	REPOZICIJA
C1) Da li se na farmi uredno vodi da li je ažuran Registar životinja na imanju				
C2) da li se novorođeni telad na farmi označavaju u roku od 20 dana nakon rođenja				
C3) da li se pri označavanju životinja izdaje propisana evidencija o istom (postojanje A1 obrasca- obrasca o registraciji životinja i zahtjev za izdavanje pasosa)				
C4) u slučaju gubitka jedne od oznaka da li se podnosi zahtjev za izdavanje duplikata oznaka (7 dana)				
C5) da li postoji evidencija o podnošenju zahtjeva za izdavanje duplikata oznaka (postojanje F obrasca)				
C6) u slučaju gubitka životinje da li se vrši odjava u registru u roku (7 dana)				
C7) da li svaka označena životinja na farmi pojedine pasos				
C8) da li postoji evidencija o podnošenju zahtjeva za izradu duplikata pasosa (postojanje P obrasca)				
C9) da li brojno stanje životinja na farmi i registru životinja na farmi odgovara brojem stanju životinja na osnovu pasosa iz baze podataka Agencije				
C10) da li se na farmi uredno vodi i da li postoji adekvatna evidencija o kretanju životinja (podacni registru i postojanje C obrasca)				
D) EVIDENCIJE	Da	Ne	NP	REPOZICIJA
D1) Evidencija o isporuci kravog mlijeka				
D2) Registar životinja na imanju				
D3) Rezultati bakteriološke analize kravog mlijeka (brisevi)				
D4) Rezultati higijenskog nivoa opreme u stajalištu mlijeka (brisevi opreme)				
D5) Evidencija o vrsti i porijeklu hrane za životinje				

D6) Evidencija o nabavi i upotrebi dezinfekcijskih sredstava odobrenih od strane nadležnog organa					
D7) Rezultat ispitivanja higijenske ispravnosti					
F) IZMUZIŠTE		Da	Ne	NK	NADOPUNA
F1) Muža se vrši:					
	1. Iskl.				
	2. posebnom izmuzištu				
F2) Koliko puta dnevno se vrši muža					
F3) Higijenski uslovi za mužu					
	F3.1 Čiste ruke, čista i pokrivena odjeća				
	F3.2 Pregledan prvi mlazovi mljevenja (podmužna proba)				
	F3.3 Izdvajanje mljeva od držanja sa ključem, mećima, polasti i mljeva pod karmicom				
	F3.4 Čisti se za svaku kravu za brisanje vunenim ili papirnim ubrusima, papirni ubrus				
	F3.5 da li se za posluživanje mleka prije svake muže i kolika je količina mleka				
F4) Da li su muže prošli edukacije u skladu sa navedenim tačkama aktivnostima					
F5) kada se izvodi podmužna proba da li mužac zna da razlog izvođenja ovog postupka					
F6) gdje se odlažu izmuzeni prvi mlazovi mljeva (da li postoji posebna posuda za isto)					
F7) Kakve su posude za vršenje podmužne proba i kako ih treba održavati					
F8) Način domaćinstva (ručno ili automatski mlaz)					
F9) Način čišćenja aparature i ostalog posuđa nakon muže i dezinfekcija istog					
F10) Da li su površine posuda, zidova i plafona u izmuzištu takvi da se lako mogu čistiti, prati i dezinfikovati					
F11) Podovi su gladi ili ne i kako li sa podom prona sa vodama izmuže					

G) SABIRALIŠTE				
	Da	Ne	NP	NEODREĐENO
G1) Da li se prostorije za prijem mlijeka nalazi u sklopu objekta za držanje životinja ili je poseban objekt				
G2) Da li postoje:				
G2.1	Prostorija za smještaj opreme i pribora			
G2.2	Prostorija za pranje i dezinfekciju posuda i rashlađivanje mlijeka			
G2.3	Prostorija za smještaj Evra			
G2.4	Prostorija za smještaj dezinfekcijskih sredstava			
G2.5	Poseban ulaz u prostoriju za prijem mlijeka			
G3) Da li se u prostoriji za smještaj opreme i pribora nalazi uređaji za automatsko pranje pribora snabdjeveni sistemom tople vode temperature najmanje 83 °C				
G4) Da li su površine zidova i plafona u sabiralištu lakvo čisto i dezinfikovati				
G5) Da li su podovi glatki ili ne i klizajući podom prema odvodnim otvorima				
G6) Tip lakobrizi i njegova kapaciteta i instalacioni nivo				
G7) Na koji način se vrši prenos mlijeka iz laktirajućih životinja u cisterne (da li postoji mliječna prijava ili je ista montirana na vozila)				
G8) Da li se na posudama nalaze zaštitne mrežice za zaštitu od glodara, ptica i insekata				
G10) Da li je mlijeko koje se čuva do 24 časa ohlađeno do + 8 °C				
G11) Da li je mlijeko koje se čuva do 48 časa ohlađeno do + 8 °C				
H) DODATNI KOMENTARI				

PRILOG II.

Lista provjere uslova propisanih pravilnikom o higijeni hrane životinjskog porijekla

Tabela 1. Zahtjevi u pogledu zdravlja životinja za primarni dobavljač

		Da	Ne	KP	Napomena
SIROVO MLJEKO, KOLOSTRUM					
A) Zahtjevi za sirovo mlijeko – primarni proizvođača					
Poglavlje I. Dio I. Zdravstveni zahtjevi za proizvodnju sirovog mlijeka					
A1) Sirovo mlijeko je dobiveno od životinja	A1.1. Koje su u dobrom općem zdravstvenom stanju i ne pokazuju znakove bolesti koje bi mogle dovesti do kontaminacije mlijeka i kolostruma, a posebno da li pate od bilo koje upale spolnih organa i mliječnih žlijezda i projekcija i izvornom, ili vidljive upale vena.				
	A1.2. Koje su u dobrom općem zdravstvenom stanju i ne pokazuju znakove bolesti koje bi mogle dovesti do kontaminacije mlijeka i kolostruma, a posebno da li pate od bilo koje upale spolnih organa i mliječnih žlijezda i projekcija i izvornom, ili vidljive upale vena.				
	A1.3. Koje nemaju patogene mikroorganizme koji mogu biti uzročnici bolesti u kolostrumu				
	A1.4. Koje nisu davale neodobrenih lijekova ili proizvoda i nisu bile podvrgnute nezakonitim liječenjima u smislu Odluke o postupku zaštite određene vrste u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla				
	A1.5. Kod koje je nekada davana terapija antibiotičkim lijekovima i koja je ispoštovana karantena i postupak za njenu kontrolu				
A2) U pogledu bruceloze, sirovo mlijeko i kolostrum su dobiveni	A2.1. Krava ili bivolica iz stada koje je slobodna od bruceloze u skladu sa posebnim propisima				Nije primjenjivo
	A2.2. Ovaca ili koza sa mliječne žlijezde slobodna ili slobodno od bruceloze u skladu sa posebnim propisima				Nije primjenjivo
	A2.3. Ostali drugi vrste osjetljivi na brucelozu iz stada koja se redovno kontrolišu na bolesti u okviru planske kontrole koje je odobrio nadležno tijelo entiteta ili Barke distrikta				Nije primjenjivo
A3) U pogledu tuberkuloze, sirovo mlijeko i kolostrum su dobiveni	A3.1. Krava ili bivolica iz stada koje je slobodna od tuberkuloze u skladu sa posebnim propisima				Nije primjenjivo
	A3.2. Zenski životinje osjetljive na brucelozu u skladu sa posebnim propisima i kontrolisu na brucelozu u skladu sa posebnim propisima				Nije primjenjivo
	A3.3. Ukoliko se krava ili bivolica iz stada koje je slobodna od tuberkuloze redovno kontrolišu na tuberkulozu				Potrebno je provjeriti da li su sve životinje ispitane na brucelozu i tuberkulozu.
A3) U pogledu tuberkuloze, sirovo mlijeko i kolostrum su dobiveni	A3.3.1. Sirovo mlijeko potiče od krava ili bivola koje ne reagiraju pozitivno na testove bruceloze ili tuberkuloze				
	4. Sirovo mlijeko i kolostrum svih životinja koje su odgovarajuće kontrolisane u skladu sa posebnim propisima i koje su pozitivno reagirale na primarne testove tuberkuloze i bruceloze u skladu sa posebnim propisima ne mogu se koristiti za proizvodnju sirovog mlijeka i kolostruma				U slučaju utvrđivanja ne usklađenosti obavijesti nadležni organ entiteta koji je odobrio farmu, glavnog veterinarskog inspektora i Ured za veterinarstvo BiH
	5. Izolacija zaraznih životinja ili životinja na koje se sumnja da su zarazne nekontrolisane u skladu sa st. (1) i (2) ovog članka i koje su pozitivno reagirale na primarne testove tuberkuloze i bruceloze ne mogu se koristiti za proizvodnju sirovog mlijeka i kolostruma				Utvrđiti da li je ranije bilo slučajeva, da li je obaviještena veterinarska organizacija i veterinarski inspektor ako je primjenjivo.

Tabela 2. Zahtjevi u pogledu kriterija za sirovo mlijeko

B) Kriteriji za sirovo mlijeko i kolostrum		Da	Ne	NP	NAPOMENA
B1) Na farmi se provodi ispitivanje reprezentativnog broja uzoraka sirovog mlijeka i kolostruma koji se prikupljaju nasumičnim uzorkovanjem radi utvrđivanja sa propisanim kriterijima					Utvrđiti ko vrši uzorkovanje (osoblje farme, laboratorija i navesti)
B2) Ispitivanje provodi ovlaštena laboratorija					Provjeriti da li navedena ovlaštena laboratorija ima ovlaštenje za ispitivanje ukupnog broja mikroorganizama i somatskih stanica u sirovom mlijeku. Navesti laboratoriju:
B3) Ukupan broj mikroorganizama	1. Laboratorijsko ispitivanje ukupnog broja mikroorganizama se obavlja u roku dvomjesečnog razdoblja sa najmanje dva uzorka mjesečno				Potrebno potkrijepiti sa laboratorijskim izvještajima. U slučaju neusklađenosti - obavijestiti glavnog veterinarskog inspektora, nadležni organ koji je odobrio farmu, i - utvrditi da li je obaviješten subjekat koji otkupljuje mlijeko
	2. Ispitivanje se obavlja propisanim laboratorijskom metodom				Potvrditi preko laboratorijskog izvještaja u kojem se navodi korištena metoda
	3. Rezultati laboratorijskog ispitivanja uzoraka sirovog mlijeka u roku tromjesečnog razdoblja sa najmanje dva uzorka mjesečno daju prosječan broj mikroorganizama jednak ili manji od 100.000				
B4) Somatske stanice	1. Laboratorijsko ispitivanje somatskih stanica se provodi u roku tromjesečnog razdoblja, sa najmanje jednim uzorkom mjesečno, osim ako nadležni organ entiteta ili Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ne odredi drugu metodologiju koja ima u vidu sezonska odstupanja u proizvedenim količinama				Potrebno potkrijepiti sa laboratorijskim izvještajima. U slučaju neusklađenosti - obavijestiti glavnog veterinarskog inspektora, nadležni organ koji je odobrio farmu, i - utvrditi da li je obaviješten subjekat koji otkupljuje mlijeko
	2. Ispitivanje se obavlja propisanim laboratorijskom metodom				Potvrditi preko laboratorijskog izvještaja u kojem se navodi korištena metoda
	3. Rezultati laboratorijskog ispitivanja uzoraka sirovog mlijeka u roku tromjesečnog razdoblja, sa najmanje jednim uzorkom mjesečno daju geometrijski prosjek somatskih stanica mikroorganizama jednak ili manji od 400.000				
B5) KOMENTARI					
Mjesto i datum				Potpis službenog veterinar	
Potpis odgovorne osobe objekta					

Prilog III:

Lista proizvođača i dobavljača mlijeka	
Tabela 1. Opći podaci o objektu (u skladu sa članom 10. Uputstva)	
Nadležno tijelo koje provodi službenu kontrolu	
Službenik koji provodi službenu kontrolu	
Datum	
1. Opšti podaci o objektu	
Naziv objekta	
Adresa i broj telefona	
Ime odgovorne osobe	
Vrsta objekta	
Vrsta mlijeka	Kravlje ☐ Ovčije ☐ Kozje ☐ Bizonovo ☐
Tabela 2. Provjera kriterija sirovina za preradu i pakovnog materijala (u skladu sa članom 11. Uputstva)	
Priloge	
3.3) Da li objekt posjeduje Listu firmi koje ispunjavaju kriterije	*DA ☐ NE ☐
3.3.1) Laboratorijski izvještaji su provedenim ispitivanjima sirovog mlijeka na navođenim farmama ispunjavaju kriterije	*DA ☐ NE ☐
3.4) Da li objekt koristi sirovine i pakovni materijal iz uvoza	*DA ☐ NE ☐
4) da li objekt ima dokumentirana procedure strogo kontroliranih postupaka, upisati naziv: _____	*DA ☐ NE ☐
4.1) Ukoliko je odgovor u tačku 4) DA, da li dokumentirani dijelovi procedure dokumentiraju o obavljanim ispitivanjima	*DA ☐ NE ☐
5) Provjerite oznake sirovina i pakovni materijal	*DA ☐ NE ☐
6.) KOMENTAR	

Tabela 3. Službene kontrolne u objektu (u skladu sa Prilogom II. Vpmt 4. a)			
7) Kako se tehnološkim postupcima podvrgavaju proizvodi u toku proizvodnje obrade	a) postupku pasterizacije jednokratnom toplinskom obradom koja je barem istovjetna učinku postignutom procesom pasterizacije od najmanje 72 °C kroz 15 sekundi i, kad je primjenjivo, koja je dovoljna da osigura negativnu reakciju na test alkalne fosfataze primijenjen neposredno nakon toplinske obrade		
	b) procesu sterilizacije kako bi se postigla vrijednost F ₀ jednaka ili veća od tri;]		
	c) obradi ultra visokom temperaturom (UHT) ne manjom od 135 °C u kombinaciji s odgovarajućim vremenom trajanja;]		
	d) postupku kratkotrajne pasterizacije na visokoj temperaturi (HTST) od 72 °C kroz 15 sekundi primijenjenoj dvaput na mlijeku s pH jednakim ili većim od 7.0 pri čemu se postigne, kad je primjenjivo negativna reakcija na test alkalne fosfataze obavljenom odmah nakon takve toplinske obrade;]		
	e) postupku istovjetnom učinku pasterizacije iz točke iii. pri čemu se postigne, kad je primjenjivo, negativna reakcija na test alkalne fosfataze obavljenom odmah nakon takve toplinske obrade;]		
	f) postupku kratkotrajne pasterizacije na visokoj temperaturi (HTST) s pH ispod 7.0;]		
	g) postupku kratkotrajne pasterizacije na visokoj temperaturi (HTST) u kombinaciji s drugim fizikalnim postupkom;]		
	h) sa snižavanjem vrijednosti pH ispod 6 za jedan sat;]		
	i) dodatnim zagrijavanjem na temperaturu od 72 °C ili više u kombinaciji sa sušenjem;]		
	u slučaju mliječnih proizvoda dobivenih od sirovog mlijeka životinja koje nisu krave, ovce, koze ili bivolice, prije uvoza na područje Europske unije bili su podvrgnuti:		
a) procesu sterilizacije kako bi se postigla vrijednost F ₀ jednaka ili veća od tri;]			
b) obradi ultra visokom temperaturom (UHT) ne manjom od 135 °C u kombinaciji s odgovarajućim vremenom trajanja;]			
8) Da li objekt provodi postupke temeljene na načelima sustava HACCP	*DA ☐	9) Da li objekt provodi postupke temeljene na načelima sustava HACCP	*DA ☐
	NE ☐		NE ☐
10) Da li objekt provodi postupke u skladu sa odredbama Pravilnika o mikrobiološkim kriterijima u hrani	*DA ☐		
	NE ☐		
12) KOMENTAR			
Mjesto i datum		Potpis službenog ili ovlaštenog veterinar	
Potpis odgovorne osobe objekta			